

Nr 240.

Av herr **Lindhagen**, om åtgärder mot vår tids politiska maktlöshet, såvitt på grundlagarne ankommer.

Det är ostridigt, att vi för närvarande leva i en politiskt maktlös tid. Detta beror uppenbarligen därpå att vi befinna oss i en övergångsperiod mellan två epoker. Man har överskattat den nu avslutade tidsålderns politiska frigörelse eller med andra ord den allmänna rösträtten och icke heller förutsett, att de många lössläppta friheterna skulle främja maktkoncentration och till sist till och med ett världskrig. I det kaos, som härefter inträtt, ha några nya himlar och en ny jord ännu icke hunnit skapa landfästen för en förväntad nydaning. Den levande generationen är visserligen otålig över ett sådant förhållande. Men den får besinna, att den blott betyder ett ögonblick i mänsklighetens liv.

Emellertid måste även den nya epoken bliva ett verk av människorna. Ju tidigare de börja famla sig fram fjät efter fjät, ju fortare kommer utvecklingen iväg. Den nyssnämnda otåligheten är därvid en drivkraft som bör tillvaratagas.

Det gäller då att se noga upp med, att våra reformer ej underlåta att uppmärksamma det viktigaste eller eljest allt för mycket råka in på villovägar. En del sådana undgår visserligen ingen. Även ett misslyckande är ett framsteg, därför att det skänker erfarenheter om de rätta vägarna.

Det må vara tillåtligt att varna för längtan efter en stark regeringsmakt i den bemärkelse vår tid särskilt betraktar såsom det väsentliga i en maktutövning. Tendensen går även inom demokratien mot en tämligen godtycklig diktatur för partiledare och legitimerade experter över de andra människorna. En regeringsmakt bör och kan vara stark allenast genom styrkan av de realiteter, om vilka den är uppfordrad att slå vakt. Detta betyder ej, att regeringen bör i riksdagen söka genomföra alla möjliga förslag, som uppenbarligen ligga illa till i riksdagen. Den kan nöja sig med vilken liten avbetalning som helst. Men i motiveringen skall klart och tydligt framhållas regeringens anslutning till den större uppgift, på vilken kravet utgör allenast en avbetalning. Vid viktiga tillfällen är det en regeringens plikt att trotsa även omöjligheter i riksdagen och framlägga sin övertygelse med vetskap om att regeringen kommer att falla på densamma.

Endast på dessa sätt får folket veta, vad det är fråga om, den allmänna rösträtten kan äntligen uträtta något och därigenom på ett organiskt och bestående sätt skapas en stark regeringsmakt, som har sin rot i livsförhållandena och uppbäres av desamma.

Den nuvarande regeringslösheten beror väl särdeles mycket på den praxis, som uppkommit, att en regering i stort måste upphöra att vara sig själv i och med

regeringsbildandet. Den försöker redan i regeringen undanskymma sina naturliga mål och framkomma med magra kompromisser, som kunna nödtorftigt bereda den ett förlängt liv. Detta kan vara en naturligare sak för konservativa ministärer, vilka måste försvara vissa privilegier. För vänsterpartier däremot, vilkas historiska uppgift är att i stort sett genomföra rättfärdighetskrav, är en sådan statskonst förintande, en milstolpe på vägen mot undergången.

Kunna partiernas, särskilt vänsterpartiernas spetsar icke avhållas från ett sådant underminerande av parlamentarismens idé, måste det rent av ifrågasättas en praktisk modifikation i parlamentarismens tillämpning. Om nämligen en person, som innehar riksdagsuppdrag och enkannerligen officiell partipolitisk ledarställning, grundlagsenligt ej tillåtes mottaga medlemskap i en regering, bör sannolikt kontakten med partiets undre värld och dess livsförhållanden lättare kunna upprätthållas inom riksförsamlingen. Till medlemmar i ministären böra i stället utses andra personer från den miljö, som anses böra övertaga regeringsuppdraget. Detta leder ock till en för varje parti nyttig maktfördelning och större möjligheter för de enskilda att få tänka själva och göra sig gällande. Stadgandet bör naturligtvis omgärdas med garantier mot dess kringgående och möjligen med någon undantagsbestämmelse.

Med andra ord, den starkare regeringsmakten får ej betyda ett förstärkt ledare- och statsrådsvalde. Detta senare kan endast vara befogat, om man anser parlamentarismens idé vara förbrukad och befunnen för lätt. Må man då säga ifrån, att det gäller en övergång till diktaturen, vilken ju dock plägar förr eller senare sluta med en katastrof.

Något avsteg från kamrarnes lika behörighet och myndighet bör icke heller ifrågakomma förrän den privilegierade kammaren blir i flera avseenden fundamentalt omskapad.

Med spørsmålet om regeringsbildandet och grundlagarnas inflytande på det samma sammanhänger tidsföreteelsen av de juridiska personernas växande och godtyckliga maktutövning. Den kastar en stark skugga över de parlamentariska vägarna.

Även den för dessas belysande inrättade tryckfriheten börjar i vår tid allt mer förtrustas i såväl press som bokförlag. Det är belysande för tidsläget, att tidningarnes ledning alltmer övertagas av de ekonomiska direktörerna.

Erfarenheter. Denna uppfattning om problemet i sin helhet bestyrkes åtminstone av mina erfarenheter. För att kunna bedöma skiftningarna i »riksdagens ansikte» måste man se långt tillbaka och personligen upplevat åtminstone de senaste årtiondenas växlingar.

En folkrepresentation har förekommit i alla tider i någon form och särskilt har den framtvingats i nödlägen. Samhället är ju till för att gagna individerna och det är väl således en naturlig sak, att individuella meningar måste inhämtas, när deras välfärd alltför mycket sättes på spel i följd av styrelsernas oförstånd eller vanmakt.

Den nutida parlamentarismen har emellertid till uppgift att göra folkrepresentationen permanent samt på det sättet nå en kontinuerlig kontroll på styrelsesättet och framför allt ett medel att sätta fredliga avgöranden i det brutala våldets och ytterst vapenmaktens ställe. Detta framsteg innefattar liberalismens stora insats i utvecklingen.

Det var något särskilt med liberalismen. Den hade hjärta för alla kulturområden och gjorde inga skillnader mellan land och stad eller olika stater. Den såg ut över gränserna och för första gången blev en politisk aktion i stora mått en mänsklighetsrörelse.

Detta fenomen var naturligtvis en skapelse av tidsförhållandena. Rörelsens vidsyn över hela fältet bör ock säkerligen tillskrivas den omständigheten, att den väsentligen utgick ifrån och leddes av de bildade klasserna, som i följd härav delade sig i konservativa, d. v. s. de fortfarande övervägande intressebetonade, samt liberaler, vilka mer eller mindre överflyglades av samvetets makt. Att det senare kunde ske, berodde naturligtvis på nedärvda anlag och även på uppfostran. Därtill kommer, att samvetets tillvaro utgör människans adelsmärke och att därför ingen människa undgår helt och hållet dess inflytande.

Detta nya politiska inflytande, som således oförmodat erövrades av samvetet, får också sin förklaring därav, att den nya politikens påfrestningar på individen ej voro alltför fordrande. Det gällde ju nämligen icke några direkta ekonomiska uppoffringar från de ledande liberalernas sida. Programmet var och måste vara en principförklaring för den individuella frihetens lösgörande ur förtrycket. Uppgiften blev därför att genomföra denna friförklaring i konstitutionerna och på detta sätt förordades yttrandefrihet, tryckfrihet, religionsfrihet, församlingsfrihet, föreningsrätt, allmän rösträtt i stat och kommun, kvinnornas frigörelse till likaberättigande med männen samt — näringsfrihet.

Detta stolta program har av liberalismen i stort sett genomförts. Såsom målsman och väktare för den nya skapelsen inrättades parlamentarismen. Att detta kunde lyckas berodde därpå, att de förtryckta eller med andra ord de stora folklagren alltmer slöto upp under den nya rörelsens fanor. Även i parlamentarismens första tid spelade liberalismen en ledande roll i en hänförd opposition emot det gamla och förmultnade, som skulle avskaffas. Liberalismen stod i sin högsommar.

Det har varit mig förunnat att uppleva de sista av dessa högsommardagar inom den svenska riksdagen. Efter en uppväxt i ett hem, uppfyllt av arbete, och införlivat under somrarna med naturens och även människans liv i all dess mångfald i skilda trakter av vårt land, skapades till sist på många omvägar även ett politiskt uppvaknande vid tämligen framskriden ungdomsålder. Därtill bidrog också arbetarklassens frammarsch såsom en ny rörelse, som dock samverkade med liberalismen för de många friheternas förverkligande. De stora tekniska uppfinningarna hade nämligen blandat sig i det politiska spelet och av den liberala näringsfriheten gjort ett verktyg för tillkomsten av bl. a. industrialismen, således ett nytt ekonomiskt förtryck, uppbyggt på industriarbetarnas

ofrihet. Denna komplikation införde ett nytt mera omfattande namn för oppositionen, som nu började kalla sig vänster, utgörande en förening mellan liberalerna och socialisterna för vinnandet av de förutnämnda gemensamma målen. Det var uppvaknandet inför denna förstärkta oppositionsföreteelse, som ledde mig fram till riksdagsmannaskapet. Den allmänna rösträtten låg då hos oss ännu i sin linda, men den kastade sin skugga mäktigt framför sig. Den allmänna rösträtten var kronan på verket och nu blåste det upp på allvar till vad man även på den tiden kallade »den sista striden».

Då jag efter att hösten 1896 med några få röster ha fallit igenom i det stora av arbetarpartiet stödda liberala genombrottet i huvudstaden, blev jag invald i andra kammaren vid ett fyllnadsval mitt under 1897 års riksdag. Vänstern var vid den tiden alldeles undanskjuten i riksförsamlingen, men man väntade på den ute i landet. Stora realpolitiska uppgifter förelågo vid sidan av den allmänna rösträttens erövring. Det lilla folkpartiet, ogrumlat av maktens förvillelser, föreföll mig som ett källsprång i skogen. Vänstern gjorde allmänt landvinningar ute i landet. Det var stora tider och oförglömligt att ha tillhört en andra kammare, som verkligen ville något.

Att kammaren ville något berodde icke blott på stormarna i tiden. Jag vågar påståendet, så underligt det kan låta, att det berodde även därpå, att parlamentarismen ännu icke nått sin högsta utveckling, nämligen den parlamentariska ministärbildningen. Det var företrädesvis administrativa högerministärer, som på Konungens bud sutto vid regeringsmakten.

Partidisciplinen var därför ännu icke det yppersta budet och beroendet av ledarna knappast anat. Var och en var mera sin egen ledare och sade ifrån ofta kärnfullt sin oförgripliga mening. En fläkt av liberalismens mänsklighet omsvävade oss också. Medkänsla med andra, var de än befunno sig, var med andra ord både en plikt och ett behov och detta satte också sin prägel över debatterna. Individerna levde således mera sitt fria liv. Han var icke militariserad, ett nummer bara. Och detta gav även andra kammaren en viss karaktär av brödraskap.

Det är underligt, att det kunde vara på det sättet, då det nya lantpartiet vid mitt första inträde i riksdagen utövade ett despotiskt övervälde och icke satte in någon liberal och än mindre radikal i något som helst utskott eller annan representation. Den ende som togs till nåder därför att man behövde honom var Sixten von Friesen. Han erhöll en oangriplig plats i statsutskottet. Därifrån balanserade han med växlande framgång på vattendelaren mellan lantmannapartiet samt de påträngande radikalerna. Lantpartiet behövde emellertid till sist också en jurist i lagutskottet och därtill blev jag slutligen korad. Jag berättar detta för att bestyrka mitt uttalande om brödraskapet.

Samarbetet mellan mig och de konservativa bönderna i utskottet blev utmärkt. De befunnos nämligen icke alls vara konservativa annat än i sina särintressen, som voro hänvisade till andra utskott. All konservativ självskrivnenhet ville de riva ner och herremakten ville de hålla tummen på. Det administrativa godtycket i ämbetsministärerna var också deras strykpojke. Kontrollen över naturrikedo-

mar mot vittgående industriella exploateringar funno de vara välbetänkt. Jordfrågan befanns ligga särskilt för deras röst och Norrlandsfrågan bars på deras trygga axlar obetvingligt in i verkligheternas värld.

Den upptäckten verifierades som sagt av omröstningarna i kammaren. Under några år befann jag mig ofta, ja, kanske oftast i majoritet i frågor, som nu falla till föga under tystnad i andra kammaren och i första kammaren efter den öppna omröstningens införande ej förmå samla mer än en eller högst fyra röster, bortsett från det antal ledamöter, som nu avhålls från omröstning, men under den slutna omröstningens tid röstade med de gamla goda tiderna. Vid mitt första inträde i lagutskottet år 1900 gick till och med igenom i riksdagen mitt förslag till gemensam skandinavisk lagstiftning, trots att förslaget bekämpades av den mäktige Ivar Afzelius.

Det låg på den tiden en viss charm även över första kammaren. Den var ju ursprungligen kompromissvis tillskapad såsom en fristad för de två främsta stånden vid deras bortdrivande år 1864 från sina privilegier. De fint skurna profilerna, det adliga blåa blodet, den akademiska vältaligheten trädde inför skrancket på hög koturn till värn om flyende tiders åskådningssätt och maktutövning. Vid de stora tillfällena — och de voro många — samlade sig skaror av andra-kammarledamöter för att åse skådespelet, en avglans av ridderskapets och adelns berömda sista strid i självövertinnens tecken.

Men det var icke blott fädernas skuggor, som bredde något förnämligt över första kammaren. Den kammaren visste nämligen också vad den ville och det skapar ju en viss respekt. Och vad kammaren ville var oftast motsatsen till vad andra kammaren ville. Även inom utskotten var ställningen densamma: kammare mot kammare. Det var åtminstone liv i spelet och det ekar ännu i mina öron, hur mången gång i lagutskottet Jansson i Djursätra, Nilsson i Skärhus m. fl. av de konservativaste lantmannapartisterna slog nävarna i bordet under hotelser mot »herrarna» från första kammaren vid den andra bordsändan. Vi representanter för andra kammaren voro merendels en vilja och en själ. Det var en härlig tid.

Emellertid, hur det bar till, så började det komma alltmer malört i bägaren. Jag kunde icke undgå att konstatera att glädjen över segrar i andra kammaren förmörkades av första kammarens avslag. I vissa stora frågor, såsom jordfrågan, gick första kammaren visserligen med ett stycke på vägen. De nya industribaronerna hade ännu icke vunnit övermakt över den gamla patriarkaliska adelsfanan. Det slutade i sådana fall med kompromisser eller s. k. sammanjämkningar mellan kamrarna och denna ödelade ofta allt för mycket av vad man velat vinna. Det blev således ganska snart klart även för mig, att andra kammarens insatser voro förgäves. Vänstern började ock samla sig allt mera om programmet: »första kammaren måste bort!»

Medlet var rösträttsrörelsen och den genomfördes tack vare vänsterns framryckning i landet, först allmän rösträtt till andra kammaren och sedan i följd av

högerens fruktan under världskriget för revolutionen en snarlik reform av första kammaren.

Nu skulle man ha trott, att reformernas gyllene tid var inne, men då inträffade åtskilligt, icke av en slump, utan därför att det var inskrivet i stjärnorna, såsom jag numera förstår det. Det första vänstergenombrottet kom såsom ett brev på posten med Staafts första ministär. Dess främsta mission var att lyfta den allmänna rösträttens böljegång in i konstitutionen. Ministären kom med ett försagt förslag utan kvinnorna och med åtskilliga rösträttsstreck för männen och utan någon besjälad motivering, vilken i stället upplöste sig i en livlös diskussion om kompromisser. Den liberala erans sammanstörtande begynte redan i och med den första ministärbildningen.

Det gick nu åtskillig tid under oavlätlig dagtingan till dess slutligen tack vare folkets påtryckningar och icke minst världskrigets tillskyndelser den nuvarande författningen för båda kamrarna kom till stånd. Därmed var också det liberala programmet slutfört. De sociala frågorna började poeka på sina lösningar, som förväntats möjliggöras genom den allmänna rösträtten. Det tornade ihop sig som åskmoln vid horisonten. Den radikala liberalismens menigheter gingo över till socialdemokraterna, som utlovade social rättvisa efter de formella reformerna. Den liberala överklassen och högre medelklassen började känna sig hotad i sina ekonomiska intressen och nu ha de i stort sett sammanslutit sig med den storindustriella aktiekonservatismen, sedan även den patriarkaliska konservatismen blivit av ödet bortsopad från tillvaron — med andra ord: socialisterna övertogo ledningen av vänsterpolitiken. Dessas impulser och skaror kommo emellertid från helt andra källor än dem, ur vilka liberalismen hämtade sin första näring. Det var en förtryckt och misshandlad arbetarklass, som ryckte fram mot en plats i solen. Den var hänvisad att kämpa för sina egna ekonomiska intressen, närmast uttryckt i högre betalning för arbetet och skydd i arbetet för att kunna leva någorlunda.

Denna uppgift var maktpåliggande nog för att ta alla krafter i anspråk, men en olycka var en av samhället åsidosatt likvärdig uppfostran och bildning, så att de nya vänsterlinjerna stodo i okunnighet om övriga kulturområden. De kunde därför icke undgå att vinna missaktning för dessa områden och att i sitt tveksamma beträdande av desamma i högsta grad lita sig till auktoriteter mera än egen insikt och medkänsla för det, som stod för dem som en främmande värld. De vidga dock alltmer omfånget för sina intressen, ehuru det går långsamt och mången gång leder till bakslag.

Samtidigt fullkomnades parlamentarismen alltmer på det sättet att regeringsmakten övertogs av ett parti i sänder och utövades av partiets ledare. Därmed fördunklades här som i andra länder parlamentets möjligheter till självständigt uppträdande.

Riksdagsmännen förvandlas mer och mer till nummer, en livvakt kring sin ministär, från vilken de taga order. Partilivet tillspetsas högeligen, en okränt monarki träder fram och utövar herraväldet i det tysta, ofta kottorivis utan lagar

och förordningar. Den förnämsta uppgiften för ett parti blir mången gång att upprätthålla sin styrelses prestige i alla väder och vindar, även om det måste ske på bekostnad av egna grundsatser, rättvisa, ja — mänskligheten. Partitidningarna stå i sina styrelser tjänst och måste också göra det för att hålla sig ekonomiskt uppe. Folkets röst förstummas i riksförsamlingen. Folkrepresentanterna våga ej uttala självständiga meningar. De få ofta förgäves tigga sig till ett inlägg i sitt eget partis tidningar. Man ropar överallt efter redskap och icke efter personligheter.

Ett par, tre årtionden äro ju visserligen ett kort ögonblick i nationens liv, men vilken hastig omkastning har ej på den korta tiden inträtt i dess uppsyn, och vilken förändring har jag icke fått personligen uppleva i riksdagens ansikte. Skillnaden mellan de båda kamrarna är nivellerad, vilket ju var vad vi ytterst önskade, men i stället för två kamrar, som dock var och en ville något, stå nu två kamrar, vilka knappast veta vad de vilja. Vilken revolutionerande skillnad ligger icke också mellan det gamla lagutskottet, där jag satt bänkad bland lantmannapartiets koryfeer, och ett nutida utskott, där allt flyter och sammanflyter, där de gamla sanningarna äro hemlösa, där ingenting annat kan åstadkommas än ett nödortfigt expedierande av det oundgängligaste livsuppehållet för dagen. Vi sitta bänkade som gulnade höstlöv, nedfallna i dessa frostnätter från livets träd.

Med andra ord, läget i riksdagen blir allt mer gråmelerat. Den gamla vänsterpolitiken är i totalt utdöende inom viktiga områden, som ej omedelbart beröras av den sociala klasskampen. Inom dylika områden ansluta sig liksom av en naturlag alla partier till yttersta högerns motivlösa stillastående utan någon nyansering ens i utskottens utarmade motiveringar.

Över oss sväva emellertid löften om uppståndelse. Folksjälén har icke tagit någon skada, ty den är odödlig, och i själva verket icke heller de svenska folkrepresentanterna, åtminstone ej bland oss menige. När det politiska gatloppet är slut för dagen, äro vi som bröder i alla fall allesammans. Den stora allmänheten, som uppfostras av sina partitidningar, kan ofta råka ut för otämnda och orättvisa lidelser. Riksdagsmännen åter känna intet agg emot varandra. De umgås på den vänskapligaste fot trots allt efter slagen. Det förefaller nästan som om de, vilka stå längst från varandra vid de politiska omröstningarna, hyste den största aktning för varandra i det privata umgänget. Detta kan verkligen kallas för kultur. Det är företrädesvis under klättrandet uppför karriärismens olymp, som hatet ibland glimmar under askan och själva jordmånen utarmas.

För övrigt, världen går nog framåt i alla fall och föret samlar sig obevekligt just i portgångarna. Jag minnes så väl riksdagen 1899, då folkpartiet skulle i en sådan portgång slå ett slag för rösträtten. Landsbygdens representanter vågade sig ej längre fram än till ett 400-kronorsstreck, så vitt jag vill minnas, stockholmsradikalerna, tillika med en jämte, ryckte fram för den allmänna rösträtten. För min del fann jag emellertid motionens motivering för torftig i förhållande till min egen inre stämning och gick därför fram med en personlig

motion om den allmänna lika och direkta rösträtten till andra kammaren. Denna sammanfattades i en viss förhoppning som formulerades på detta sätt:

»Förmögenhetens allt för stora inflytande ligger sålunda såsom en nattfrost över fäderneslandet och dess många andliga utvecklingsmöjligheter. Men efter vinter kommer dock alltid vår och när då vårregnet faller, skall väl mången, som förutsade olägenheter av förändringen, i förstone kanske tycka, att det bildligt talat blivit ovägat på promenaderna och nilslam över ökensanden. Men detta betyder så föga, ty vad som är ungt och livskraftigt tillåtes åter växa och den tid kommer aningsvis i sikte, då mogen säd skall stå manshög på alla såväl stora som små tegar.»

Detsamma säger jag även nu och på samma sätt. För min del har jag alltid föreställt mig och mångenstädes framhållit, att det hela är en uppfostringsfråga. Det vill till den nuvarande beskurna pluggskolans omvandling till en karaktärs-, kunskaps- och yrkesskola med likvärdig uppfostran för alla landets barn. Därmed falla först klasskillnaderna.

Yrkanden. På grund av det sålunda anförda och till fullföljd av erinringar, som gjorts i mitt anförande såsom ålderspresident i första kammaren vid denna riksdags öppnande, hemställes,

att riksdagen ville hos regeringen begära:

1) tillsättandet av en allsidig och kompetent kommission för diskussion och övervägande av vår tids politiska maktlöshet och vad, såvitt på grundlagarna ankommer, bör kunna åtgöras däremot;

2) föreläggande för denna kommission att särskilt sysselsätta sig med följande grundlagsfrågor:

a) de förslappade dragen i riksdagens nya ansikte i följd av riksdagens upplösning i två tämligen likformigt sammansatta kamrar utan koncentration i någondera av maktens och ansvars förpliktelser mot samtid och eftervärld,

b) det ruinerande regeringsbildandet genom nationens inrikande på konturlösa diskussioner om, vilka partiledare böra intaga regeringsmakten, med undanskymmande av folkets livsfrågor, som vid ett sådant tillfälle först och sist böra till allmänt betraktande läggas på bordet,

c) den andliga fattigdom, som breder ut sig över folket genom att sålunda bildade regeringar anse sig förpliktade att i stort icke vara sig själva och därigenom taga döden på ett gående till grunden av tingen och även på principdiskussionen i landet om tidens mäktigaste frågor av inrepolitisk såväl som internationell natur,

d) en sanering av dylik regeringskonst bland annat rent av genom eventuellt förbud för riksdagsman och enkannerligen

person i officiell partipolitisk ledareställning att kunna utnämnas till medlem i en regering, vilken i stället bör sammansättas av andra personer ur den miljö, som anses böra övertaga regeringsuppdraget,

e) regeringsbildandets uppbyggande i övrigt, såvitt möjligt, på klart och vidhållet ställningstagande till tidslägets grundproblem på olika områden,

f) värnandet från regeringsmakten särskilt av individernas rätt till arbetstillfällena i landet och självbestämning gent emot de juridiska personernas växande, godtyckliga maktutövning,

g) en granskning i sistnämnda sammanhang även av tryckfrihetens upplösning genom dess förtrustning i press och bokförlag samt medborgarnes därav föranledda trångmål, mot vilka de, såvitt rörer sanningslösa beskyllningar, ha att uppställa allenast en för de flesta fall oanvändbar och till den numera förtrustade tryckfrihetens skydd ensidigt organiserad tryckfrihetsprocess;

3) framläggande för riksdagen av de förslag till ändringar i grundlagarne, som av förenämnda övervägande kunna föranledas.

Stockholm den 20 februari 1930.

Carl Lindhagen.